

EL BARRET DE COPA

-Què és la filosofia?

La filosofia és com un hobby però que va més enllà, és a dir, que pretén saber el perquè de l'existència de l'home, o perquè el món existeix i perquè les coses són de la manera que són i no d'una altra manera.

El bon filòsof és aquell que es creu que no sap res i que es sorprèn de totes les coses, com si fós un nen petit, que just acabat de néixer tot li sembla impressionant, en canvi, a la llarga del temps s'hi anirà acostumant i deixarà d'impressionar-se de totes aquelles coses les quals li semblaven rares i ara ja li són familiars, i això és el que no ha de fer un bon filòsof, *acostumar-se al món*, ha d'intentar sorprendre's de totes les coses que succeeixen de tal manera que sempre voldrà anar descobrint coses noves i mai *s'acostumarà* a l'món.

-Una estranya criatura

Parla d'un exemple que diu que si un dia en una cuina hi ha esmorçant el pare, la mare i el fill, fins aquí tot normal, aleshores la mare se'n va cap a la cuina a buscar un pot de mermelada i mentre la mare és a la cuina el pare comença a flotar i el nen impressionat crida a la seva mare i aquesta en veure'l li cau el pot de mermelada al terra, i tot això és degut a que no han vist una cosa igual i per tant els hi és nova, ja que ells creien que no es podia volar i en canvi han comprovat que si i això és el que els ha impressionat de tal manera. Per això el títol d'aquest subcapítol es diu *una criatura estranya*, perquè vol venir a dir la criatura en la qual s'ha transformat el pare, ja que no els sembla que sigui un ésser humà sinó una criatura estranya que ha sortit d'una pel·lícula de monstres.

ELS MITES

-La visió mítica del món

La visió mítica del món vol els mites que s'explicaven abans a la gent i que fins i tot avui en dia encara es conserven en algunes cultures i que s'expliquen per donar un sentit lògic als successos de la vida, com una pèrdua d'una guerra o unes males collites, o sequera, etc...

A l'antiguitat, com que no van trobar cap raonament al fet de perquè plovia o perquè existia el món, etc... doncs es van crear els mites perquè la gent entengués el perquè d'aquell fet i no és quedessin amb el buit del *perquè sí*.

ELS FILÒSOFS DE LA NATURA

-El projecte dels filòsofs

El projecte dels filòsofs era el de suprimir el mite i trobar la veritat de les coses i perquè si una cosa era d'aquella manera, perquè ho era i perquè no ho era d'una altra manera, de què estaven fetes les coses del nostre planeta, perquè plovia, etc...

Un altre deure important que tenen els filòsofs és verificar l'existència de Deus, ja que és el principal dels mites, ja que la gent creu que els Deus tenen poders sobrenaturals i poden fer canviar el temps, poden curar a persones terminals, etc...

-Els filòsofs de la natura

Els filòsofs de la natura són aquells que intenten explicar els fets de la natura a través de la mateixa natura i no basant-se en mites i altres històries rares.

Es preguntaven perquè els peixos vivien a l'aigua, el ocells volaven, i els gossos anaven per terra i no sabien volar, etc...

-Tres filòsofs de Milet

Al segle V a.c. va sorgir el primer filòsof de la història, Tales, i era de la colònia grega de Milet i va ser capaç de calcular l'alçada d'una piràmide medint la seva ombra en el punt màxim i també va predir un eclipsi amb molt poc marge d'error temporal.

Creia que l'origen de les coses era l'aigua, és a dir, que tot era aigua i es transformava i va arribar a aquesta conclusió perquè en un dels seus viatges al riu Nil va veure que després de la riuada hi començaven a créixer plantes i la naturalesa s'enfortia.

L'altre filòsof és Anaximandre, també de Milet i aproximadament de la mateixa època que Tales.

Anaximandre creia que el món era només una part d'una immensitat de mons que neixen i moren en el que ell anomenarà *l'infinít*.

I l'últim filòsof és Anaxímenes el qual va dir que tot era aire i ho va dir ja que coneixia la teoria de Tales i va dir que l'aigua no era res més que vapor d'aire condensat. També va dir que la terra, l'aigua i el foc estan formats per aire i que sense aquests quatre elements no és possible la vida.

-Res no pot sortir del no-res

Al 500 a.c. van sorgir uns filòsofs a la colònia d'Elea i s'anomenaven eleàtics i el més important dels seus filòsofs era Parmènides i pensava que tot ha existit i existirà sempre i per tant que no hi pot haver un canvi del res al no-res i a l'inrevés.

Creia també que el canvi no existeix, ja que una cosa que existeix es pugui convertir en una cosa diferent del que és.

També creia que els nostres sentits ens donen una informació errònia de la realitat. I aquesta fe en la raó humana ja que no ens podem basar en els sentits s'anomena *racionalisme*.

-Tot flueix

Heràclit (540-580 ac) va dir que tot canvia constantment i d'aquí en sorgeix la teoria del riu canviant d'Heràclit ja que diu que un mateix no es pot banyar dues vegades en el mateix riu ja que el riu ja haurà canviat i serà diferent al primer riu. Va dir que el món era un joc d'opostos i va posar l'exemple de que si no etiguéssim mai malalts no podríem saber el que és estar sa.

Heràclit creia que hi ha una raó universal que ho regna tot i fa que les coses siguin d'aquella manera perquè la raó universal ho decideix així. I aquesta llei universal o Déu, Heràclit l'anomena logos.

-Quatre elements

Parmènides diu dues coses:

-Res no pot canviar

–No ens podem fiar dels sentits

Heràclit diu:

–Tot canvia

–Ens podem fiar dels sentits

Sorgeix Empèdocles hi diu que Parmènides té raó amb la teoria de que res pot canviar ja que l'aigua no es pot convertir en un gos i també estava d'acord amb la teoria d'Heràclit que diu que ens hem de fiar dels nostres sentits.

Empèdocles creia que tot estava format per terra, aire, aigua i foc, ja que creia que no tot podia estar format d'un sol element.

Creu que tot està format per aquests quatre elements i estan barrejats en diferent proporció i això és el que fa que un gos sigui un gos i un elefant sigui un elefant.

I que el que farà canviar la proporció d'aquests elements és l'odi i l'amor, ja que l'odi separa i l'amor uneix.

–Una mica de tot en tot

Anaxàgores (500–428 ac) va ser el que es va acostar més a la realitat actual ja que va dir que tot estava format per petites partícules invisibles a l'ull i indivisibles ja que sinó el món s'hauria desfet, en canvi al ser divisibles fins a un cert punt això fa que es compactin.

Diu que l'únic que fan es ajuntar–se i després separar–se, és a dir que una petita partícula que abans havia estat una partícula d'un gos ara és una partícula del paper del llibre.

Diu que cada una d'aquestes partícules té una mica de tot, és a dir, que si a cada partícula hi ha una mica d tot, això vol dir que hi ha una mica de tot en tot.

–DEMÒCRIT

–La teoria atòmica

La va formular demòcrit i deia que cada una d'aquestes parts petites i indivisibles es deien àtoms, ja que àtom vol dir indivisible. A més aquestes partícules havien de ser eternes perquè res no podia venir del no–res.

També creia que tots els àtoms eren fixos i sòlids però no tots els eren iguals.

D'aquí en sorgeix la relació amb les peces de lego.

La teoria de Demòcrit es pot dir que és més o menys certa ja que avui en dia sabem que tot està format d'àtoms diferents que s'ajunten i es separen.

Demòcrit no creia en cap *força* o *ànima* que pogués intervenir en els processos de la natura.

EL DESTÍ

–El destí

Els primers en creure en el destí van ser els grecs.

Els grecs creien que tot estava predestinat i que hi havia d'haver una manera de preveure el que passaria.

Avui en dia encara hi ha molta gent que creu que segons la posició de les estrelles es pot preveure el futur.

-Història i medecina

Els grecs creien que tota la història estava predestinada, es a dir que no influiria el que fés una persona ja que ja estava sentenciat.

Els primers històriadors van començar a buscar explicacions naturals al curs de la història i no en creure's els mites dels deus.

Els grecs també creien que les malalties depenien dels deus i que aquests si volien les podien curar i per això la gent pregava als deus quan algú estava molt malalt, i fins i tot aquest fet també es dona avui en dia a la majoria de parts del món.

Hipòcrates va dir que s'arriba a la salut a través de la moderació, l'harmonia i d'una ment sana un cos sa.

SÒCRATES

-La filosofia d'Atenes

La filosofia d'atenes és la més famosa i coneguda arreu ja que ha tingut a tres dels grans filòsofs, Sòcrates, Plató i Aristòtil.

Fins i tot als filòsofs anteriors a Sòcrates se'la anomena pre-socràtics.

Els seus descendents Plató i descendent d'aquest ho va ser Aristòtil, van viure i van treballar a Atenes.

Sòcrates no era gaire ben rebut pels habitants ja que els solia ridiculitzar davant de tothom i això va fer que s'acabés guanyant l'antipatia de la gent.

Sòcrates va viure amb uns filòsofs anomenats *sofistes*.

-L'home, en el centre

A partir del 450 ac hi va haver un canvi en l'orientació de la filosofia, i en lloc de esbrinar la procedència del món es va investigar l'home en la polis, és a dir, es va passar del macrocosmos al microcosmos.

Els sofistes ensenyaven als fills dels rics l'oratória i la retòrica, ja que era molt important saber-se defensar parlant, ja que sinó a l'àgora no hi tenies res fer i a més amb la retòrica podies convèncer la gent i que estigués del teu bàndol.

Els sofistes creien que no calia estudiar el macrocosmos perquè l'home mai arribarà a conèixer el perquè de les coses i per tant s'havia de centrar en l'home a la polis.

-Qui era Sòcrates?

No va escriure mai res, és dedicava a parlar i a intentar ajudar a l'altra gent a ser bons filòsofs.

Tenia un caràcter molt enigmàtic i això li va permetre ser mestre de moltes escoles diferents entre si.

Una cosa certa és que era molt lleig, però a pesar d'això en el seu interior era una bellíssima persona.

Com que Sòcrates no va escriure res i qui si ho va fer sobre ell

és Plató, no podem estar segurs si el que hem llegit sobre ell, va sortir de la boca de Sòcrates o és una petita transformació que n'ha fet Plató.

-L'art de discutir

Sòcrates al contrari d'un professor, en lloc d'escriure, discutia, és a dir, que començava a fer preguntes des del punt de la ignorància i feia que l'alumne se n'adonés de que no sabia res.

Sòcrates va dir només sé, que no sé res, encara que potser era el que sabia més del món en aquella època però en creure's que no sabia res, tenia afany per continuar coneixent i no quedar-se en el vulgar costum, de dir que ja ho sabia tot.

Una faceta de Sòcrates era fer que la gent se n'adonés de les coses usant el sentit comú i això ho feia mitjançant la *maieutic* que vol dir llevadora i era exactament el que ell intentava fer, ajudar a parir el coneixement de la gent i ho feia fent preguntes i fent treballar el sentit comú.

-Una veu divina

Sòcrates deia que dins seu hi havia una veu divina.

Sòcrates no va voler donar informació als qui dictaven pena de mort i tampoc no va voler informar sobre els seus enemics polítics i això li va costar la vida.

Va ser acusat d'introduir nous deus i de corrompre a la joventut i va ser condemnat a beure la cicuta, que és un verí que et va paralitzant fins a morir-te.

Tot i que hagués pogut salvar la vida demanant clemència no ho va voler fer perquè ell defensava les seves idees i no pensava renunciar-hi.

En aquest punt té una semblança en Jesús ja que hagués pogut salvar la vida demanant clemència però no ho va voler fer.

-Un jòquer a Atenes

Sòcrates va viure a la mateixa època que els sofistes i estava més preocupat per la posició social de l'home que no pas dels fet de la naturalesa.

La gran diferència entre un sofista i Sòcrates, és que un sofista es considerava un savi, en canvi Sòcrates es considerava tot el contrari. A més els sofistes cobraven per les classes en canvi Sòcrates l'únic que volia era ajudar a la gent a parir el coneixement.

Sòcrates estava continuament lluitant per conèixer i aquesta qualitat de saber dir que no sabia res el feia seguir lluitant per conèixer, i és aquesta la faceta que ha de tenir un bon filòsof.

-El coneixement correcte porta a l'acció correcta

La veu interior que Sòcrates deia que ell tenia dins i que li deia el que era correcte i el que no, li va assegurar que el qui sabia el que era correcte actuaria de forma correcte i el que feia coses dolentes era perquè no sabia el que era el bé.

També va dir que l'home virtuós és aquell que actua de forma correcta.

A diferència dels sofistes creia que la capacitat de dir si una cosa és bona o dolenta és troba en la raó de les persones i no en la societat.

Sòcrates creia que ningú no podia ser feliç si actuava en contra les seves conviccions.

També creia que la gent que mentia, feia coses dolentes, o robava no ern feliços.

PLATÓ

-L'Academia de Plató

Plató era un jove encara quan van condemnar a Sòcrates a beure la cicuta i morir.

Plató creia que Sòcrates era l'home més just del món i per tant no el podien condemnar a mort, ja que ell només volia el bé per a la societat.

Per aquest motiu Plató va decidir de continuar la feina de Sòcrates i fundar escoles on intantava ensenyar les mateixes idees que Sòcrates, ja que va ser Plató el qui va recollir els diàlegs fets per Sòcrates perquè aquest mai va escriure una sols línia.

-Les coses eternament veritables, eternament belles i eternament bones

Plató estava d'acord en que les coses són eternes i immutables per una banda però que ern canviant per l'altra.

Plató diu que els filòsofs han de prescindir de temes banals i que el que han de fer és cridar l'atenció de la gent sobre el que és eternament *vertader*, eternament *bell* i eternament *bo*.

-El món de les idees

Plató creia que les coses tangibles canvien. Diu que tot el que és del món material s'erosiona i que per tan canvia.

Plató diu que el món de les idees és el patró del món sensible, que és el món en el qual estem nosaltres i que és un món d'ombres de la relitat que ens ve d'un món més real que el nostre i que el que hem de fer es intentar arribar cada vegada a un món més real al nostre i no quedar-nos de braços plegat contemplant el món de les ombres com si fós aquest el vertader i no ens importés el fet que hi pogués haver altres mons més reals.

-El coneixement veritable

els filòsofs intenten donar explicació a alguns fets eterns i immutables, ja que no tindria cap sentit intentar donar alguna explicació d'alguna cosa que ha durat un moment i que possiblement a ningú li ha donat temps de veure i de fixar-s'hi.

Per aquest motiu Plató es va centrar en la matemàtica ja que els raonaments matemàtics no canvien mai.

En conclusió només podem tenir informacions errònies a través dels nostres sentits ja que en la raó podem

imaginar—nos un cercle i aquest cercle serà perfecte, en canvi el món dels sentits serà impossible trobar un cercle perfecte.

—Una ànima immortal

Plató creia que la realitat està dividida en dues parts, en la part del món dels sentits, en el qual el coneixement és aproximat i el món de les idees en el qual tot flueix i res es permanent.

El món de les idees no el podem percebre amb el sentits i les idees són eternes i immutables.

Plató també creu que l'ànima ja existeix abans d'entrar en un cos i per tant això vol dir que l'ànima és eterna.

L'ànima ve del món de les idees i en entrar en el cos, entra en el món sensible i això fa que l'ànima estigui fora del seu món i aleshores l'ànima crea un deig de tornar cap al seu món.

A aquest fet Plató l'anomena enyor del seu origen veritable.

—Fora de l'obscuritat de la caverna

Plató explica la diferència entre el món sensible i el món de les idees a través del mite de la caverna.

Diu que en el fons de la cova hi ha uns homes els quals es creuen que la realitat són les ombres que veuen reflectides a la paret del fons de la caverna i en realitat són les ombres del món de les imatges que estan projectades en forma d'ombra a la paret de la cova gràcies a un foc que hi ha a l'interior de la cova. En trobar aquestes imatges sembla que ja siguin la realitat final, però el bon filòsof no se'n convenç i continuarà sortint fins a l'exterior de la caverna i en arribar allà se n'adonarà que aquell és el món de les idees, el món real i aleshores intentarà anar cap a dins en contra de la seva voluntat, però sent la necessitat d'ensenyar als altres que estan dins la cova, el món de les idees que ha trobat, però els de dins no es volen molestar perquè ja estan bé on estan i el prendran per boig, que és el que li va passar a Sòcrates.

—L'estat filosòfic

Segons Plató el cos humà està format per tres parts, el cap el pit i el ventre i que tant en l'ànima, com en la virtut com en l'estat tot està dividit en tres parts i cada una està relacionada amb el cos humà.

En el cos, el cap, es referent a la raó de l'ànima, la saviesa com a virtut i els governants de l'estat.

El pit ho és de la voluntat de l'ànima, del coratge com a virtut i dels guerrers com a estat.

El ventre ho és dels desigs de l'ànima, de la moderació com a virtut i dels productors com a estat.

ARISTÒTIL

—Filòsof i científic

Aristòtil va néixer a Macedònia i va entrar a l'Acadèmia de Plató quan aquest tenia 61 anys.

Aristòtil era fill d'un metge respectat, i es va centrar bàsicament en l'estudi de la natura.

A part de ser l'últim gran filòsof grec va ser també el primer gran biòleg d'Europa.

Aristòtil va basar-se bàsicament en el que avui en dia anomenem processos naturals. Va estudiar els animals,

els perquè de les seves vides, perquè eren així, perquè no parlaven, etc...

Tot el contari del seu mestre Plató que va estudiar, com sortir de la seva famosa caverna.

-No existeixen les idees innates

Plató volia trobar les coses eternes i immutables.

Primer va existir la idea de cavall i després van sorgir tots els cavalls del món sensible.

El mateix passa amb la idea de gallina que va existir abans que l'ou i la gallina.

Aristòtil estava d'acord amb el seu mestre en que tot flueix i que no tots els cavalls són iguals. Per Aristòtil la idea o la forma del cavall en constitueixen a partir de les qualitats del cavall, les quals avui en dia anomenem espècies.

Per Aristòtil allò que en diem forma de cavall, entén allò que tenen en comú tots els cavalls

Una altra frase anunciada per Aristòtil és que en la ment no hi ha res que no hagi estat experimentat prèviament.

-Les formes són les qualitats específiques de les coses

Aristòtil diu que la realitat està composta per dues coses, la forma i la matèria. La matèria és d'allò que està feta una cosa i la forma és la qualitat específica de cada cosa.

Per tant si una gallina cloqueja i pon ous és la forma la que li fa fer això, la que fa que sigui així. Per tant quan la gallina es mor deixa d'existir la forma, però la matèria continuarà per sempre, però amb un nom diferent al de gallina, ja que no ho serà.

-La causa final

Aristòtil vol dir amb això de la causa final que darrere de tot hi ha una causa per la qual allò és així.

Per exemple plou perquè el vapor d'aigua es refreda i amb la gravetat cau i mulla la terra i la causa final que diria Aristòtil és que plou perquè és necessari perquè les plantes i els animals ho necessiten.

-Lògica

Aristòtil va utilitzar molt la qualitat de la lògica ja que d'una cosa en dedueix una altra, com per exemple que si tots els éssers vius són mortals, per tant els animals són mortals, els mamífers també ho són, i si els mamífers ho són els gossos ho són i per tant aquell pastor alemany és mortal.

D'aquí en sorgeix la lògica utilitzada per Aristòtil en la qual hi ha la relació entre els termes *ésser viu* i *mortal*.

-L'escala de la natura

Aristòtil parla de que totes les coses de la natura es poden anar classificant, és a dir, en coses animades i inanimades, de les animades, vegetals o animals, dels animals vertebrats o no, i així successivament.

Aristòtil diu que les coses inanimades només poden canviar per mitjà d'una influència externa i que només les coses vives o animades tenen potencialitat de canvi.

Però per produir aquest canvis és necessita alguna cosa i aquesta cosa és el primer motor o Déu. Aquest motor no es mou en si mateix però és la *causa formal* del moviment dels cosos pesats i, per tant, del moviment de tota la natura.

-Ètica

Aristòtil diu que l'home només pot aconseguir ser feliç usant totes les seves habilitats i capacitats.

Creu que hi ha tres formes de felicitat:

La primera és una vida de plaer i d'oci, la segona és una vida de ciutadà lliure i responsable i la tercera vida és la d'investigador i filòsof.

Diu que les tres formes han de conviure simultàniament perquè l'home pugui ser feliç.

També va afirmar que els dos extrems de les coses són dolents, com per exemple, és dolent menjar massa poc perquè podem agafar alguna malaltia per falta d'alguna vitamina, però també és dolent menjar molt ja que podem agafar obesitat.

-Política

La forma més alta d'associació humana només la pot proporcionar l'Estat.

Hi ha tres formes d'Estat:

La primera forma és la monarquia en que només hi ha un cap d'Estat i perquè funcioni bé no ha de degenerar en tirania.

La segona forma d'organització és l'aristocràcia que consisteix en un grup de caps d'Estat aquesta forma d'Estat ha de mirar de no generar en oligarquia.

I la tercera forma d'organització de l'Estat es la democràcia perquè té el cantó negatiu que pot generar ràpidament demagògia.

-La dona

Aristòtil creu que la dona és inferior a l'home i per tant mai podrà arribar a conèixer com un home, per això diu que no ha de prendre part en el món de la filosofia.

Diu que la dona només hi és perquè l'home posi la llavor en ella, és a dir, per la reproducció. També diu que el fill agafa només les qualitats de l'home, ja que les qualitats de la dona són inferiors.

I es fa estrany que una persona tan important i tan intel·ligent com Aristòtil pogués dir uns cosa d'aquestes magnituds, però aquesta teoria va durar durant tota la edat mitjana i fins i tot avui en dia la dona està més discriminada que l'home.

L'HELLENISME

Aquest moviment s'inicia amb la mort d'Aristòtil l'any 322 a.c.

Amb la seva mort Atenes perdé tot el seu ambient filosòfic que fins aleshores havia tingut.

Però també va ser degut a que Alexandre el Magne que va guanyar la guerra contra els perses i va unir la civilització grega amb la d'Egipte i així tot l'orient fins arribar a l'Índia. Amb aquesta unió es van suprimir les barreres dels tres regnes hel·lenístics que eren Macedònia, Síria i Egipte. A aquest període rep el nom d'Hel·lenisme i va durar durant uns 300 anys.

El gran projecte d'aquest moviment va ser el de trobar la felicitat. I a partir d'aquí en van sorgir 4 corrents més: els cíncics, els estoics, els epicuris i els neoplatonians.

RELIGIÓ, FILOSOFIA I CIÈNCIA

La destrucció de les fronteres entre els regnes hel·lenístics i per tant la seva fusió, va afectar la religió i la ciència de tal manera que es van fusionar, però per altra banda la filosofia va continuar amb les idees socràtiques, platonianes i aristotèliques. Durant l'Hel·lenisme no va sorgir cap filòsof

d'una importància equiparable a la d'aquests 3 grans homes.

ELS CÍNCICS

Aquest corrent filosòfic va ser fundat per anístenes l'any 400 a.c. El més famós per això en va ser Diògenes, el qual vivia dins una bota de vi i deia que només necessitava una capa, un bastó i una barra de pa.

Els cíncics es basaven en que la felicitat de l'home no depen de les coses externes i precisament per això, pot ser aconseguida per tothom. I que a més a més no pot perdre's quan ja s'ha aconseguit.

Un altre punt important en els cíncics es que deien que l'home no ha de preocupar-se per la seva salut, i per tant que no ha de tenir por a la mort.

ELS ESTOICS

Aquest corrent filosòfic nasqué a Atenes l'any 300 a.c i el seu fundador en va ser Zenó.

El nom d'estoics prové de que solia reunir els seus alumnes sota un pòrtic, el qual amb grec es diu stoa.

Els estoics es basaven amb la mateixa idea que Heràclit el qual va dir que tot estava regit per una raó universal o logos.

Per tant en creure en que hi havia una llei natural que ho regia tot, van dir que els processos naturals segueixen unes lleis imperturbables, i per tant si alguna cosa passava era perquè havia de passar i que per això l'ésser humà havia de acceptar el seu destí.

Els estoics pensaven que cada humà és un microcosmos que és el reflexe d'un macrocosmos. Aquesta idea va portar a la conclusió de que existeix un dret natural, i això vol dir que el dret de la natura es basa en la raó de l'home i de l'univers i per tant no canvia a la llarga del temps.

Els estoics eren cosmopolites i es van interessar molt per la política.

ELS EPICURIS

Epicur va néixer l'any 341 a.c. i va morir el 270 a.c. i va fundar aquest corrent aproximadament l'any 300 a.c. que es va veure reflectit amb la construcció d'una escola.

Va desenvolupar l'ètica del plaer d'Arístip, la qual es basava en que el màxim plaer és el desig, però que també

va combinar amb la teoria atòmica de Demòcrit.

Un comentari important va ser el que deia que no tots els plaers s'han d'esgotar de cop, sinó que s'han de disfrutar mica en mica, ja que si són víctimes de tots els nostres plaers ens passarà que esdevindrem com animals, que van engegats pels seus plaers.

Epicur també va dir que no tots els plaers han de ser fruit dels nostres desitjos, sinó que també s'aconsegueixen a través de l'amistat i la contemplació de l'art.

Els epicurs van considerar que les millors condicions per afrontar la vida eren l'autodomini, la moderació, etc... ja que ens ajudava a frenar el desig i per tant aquesta calma ens comportava a una millor superació del dolor.

NEOPLATONISME

Aquest corrent va ser el més important de l'antiguitat i estava inspirat en la teoria de les idees.

El més destacat entre els neoplatònics va ser Plotí nascut el 205 d.c i va morir el 270 d.c.

Ell creia que el món està format a partir d'una tensió entre 2 pols, en els quals en un costat hi ha la llum divina, o com ell l'anomena U i que és el que està més aprop de Déu i en l'altra la foscor absoluta. Doncs segons Plotí l'ànima està il·luminada per l'U i el la matèria de la qual el cos està format prové de la foscor.

El que més aprop està de Déu són les idees eternes, però igualment per tot arreu brilla alguna petita part de llum divina.

Per tant, segons Plotí, el lloc on l'home pot estar més aprop de Déu és en la seva mateixa ànima, i només allà podem unir-nos amb el gran misteri de la vida.

MISTICISME

Una experiència mística significa que una persona experimenta una unitat amb Déu o amb l'ànima universal.

Durant petits instants podem arribar a sentir-nos fusionats amb un jo major, per alguns místics anomenat Déu, per altres ànima universal, Naturalesa Universal i d'altres Univers.

Dins totes les religions trobem corrents místics i les descripcions que en dona el místic de l'experiència mística són molt similars a través de diferents cultures. L'herència cultural del misticisme es percep quan s'hi dona una interpretació filosòfica o religiosa de la seva experiència..

En el misticisme occidental, el místic diu que el Déu amb el que es troba és un Déu personal, i en el misticisme oriental és fàcil veure una descripció del retrobament com una fusió total.

A vegades el mateix místic sol recórrer al camí de la purificació i de la il·luminació en el retrobament amb Déu. I aquest camí consisteix en la vida senzilla i basada en diverses tècniques de meditació fins a arribar a la unitat amb Déu.

DUES CIVILITZACIONS

El cristianisme va ser presentat poc a poc al món grecoromà. Les civilitzacions grega i romana eren dues arrels de la civilització europea. Quan el cristianisme es barreja amb aquesta civilització, també entra en joc la civilització semita.

INDOEUROPEUS

Pel terme indoeuropeu entenem, tots els països i que tenen cultures i llengües indoeuropees.

Fa uns 400 anys els primitius indoeuropeus van habitar a la regió on en l'actualitat hi ha ubicat el mar Negre i el mar Caspi, i des d'allà es van anar extenent per tota Europa fins arribar a l'Índia.

La cultura dels indoeuropeus ve caracteritzada per la religió politeïsta i per la concepció del món com una lluita entre el bé i el mal, o Déu i el dimoni.

Podem dir que el sentit més important dels indoeuropeus és la visió i d'aquí en procedeix la gran quantitat d'imatges que hi ha a les esglésies, ja sigui de deus o de sants o de la visió cíclica que tenen de la història.

ELS SEMITES

El seu lloc d'origen és a la península aràbiga, però s'han anat extenent per tot el món, sobretot per la zona cristiana i per la de l'Islam.

Les tres religions occidentals que són el judaisme, el cristianisme i l'islamisme, tenen unes bases semites.

Per exemple l'Alcorà i l'Antic Testament estan escrits en llengües semites emparentades. Una altra cas es que els semites han tingut una visió lineal de la història i les tres religions occidentals creuen que la història existeix perquè Déu pugui fer realitat la seva voluntat i d'aquí que les arrels històriques són el nucli de les escriptures sagrades. Un altre punt n'és la idea monoteïsta que tenien els semites i que s'ha traspasat a aquestes tres religions. I l'últim cas en pot ser la importància que li van donar els semites el sentit de la oïda i que es posa en evidència en els oficis de qualsevol d'aquestes tres religions occidentals, que es caracteritzen per la lectura en veu alta o la recitació.

I també es dona el cas de que l'existència de les imatges de qualsevol cosa sagrada que a la pràctica semita estan prohibides i en canvi són característiques a la civilització indoeuropea.

ISRAEL

Israel segons el Nou Testament va ser el poble escollit per a Déu, ja que està escrit a la Bíblia que Déu pacta amb Abraham i li promet la protecció a tota la seva nissaga si compleixen els manaments. I aquest pacte el renova Moisés i Israel és conduït per Déu fins a la llibertat.

Cap allà l'any 1000 a.c se sent parlar de tres grans reis a Israel, el primer va ser Saul, més tard David i finalment Salomó. Tot Israel estava sota la mateixa monarquia i en particular el regnat de David va ser de gran prosperitat.

Els reis eren anomenats Messies i eren considerats fills de Déu i el país rebia el nom de Regne de Déu.

Però Israel no va tardar a debilitar-se i es va dividir en dos regnes: al nord (Israel) i al sud (Judea). Tots dos regnes van ser invaïts i conquerits i d'aquesta manera es va anar extenent poc a poc la creença de que el motiu de tantes desgràcies residia en la desobediència als manaments de Déu.

JESÚS

Uns quants segles abans de Crist, alguns profetes deien que el Messies seria el salvador del món sencer.

I van fer de la seva vida, una vida espiritual i no política. El messies havia de salvar el món del pecat i de la

mort.

Però Jesús va dir que la seva missió era més important que les dels altres messies i consistia en la predicació de la salvació i el perdó de Déu per a tots els homes.

Això al poble israelita no li va agradar gaire i no va ser poc acceptat, ja que ells esperaven un gran general que els hi donés ordres i en canvi Jesús predicava la pau, el perdó i la igualtat entre els homes, i a causa d'això els lletrats de l'època es van revelar contra ell i el van sentenciar a mort.

PAU

Pau va ser un dels dotze apòstols que va tenir Jesús i gràcies a la seva gran quantitat de viatges que va fer per tot el món, va fer que la religió cristiana es convertís en mundial.

Pau constata que la ressurrecció de Crist és la base de la fe en l'església i predica la salvació mitjançant la fe en Jesucrist. Però la part nova de la seva predicació es que Déu s'ha revelat contra els homes i ha anat cap al seu retrobament. Així ho va dir des del Areòpag a Atenes i en molt altres llocs del món. I en el transcurs de 300 o 400 anys tot el món hel·lenístic s'havia cristianitzat.

EL CREDO

Degut a la gran quantitat de religions que van sorgir durant el període hel·lenístic, era molt important per a l'església cristiana arribar a un petit resum de la seva doctrina, ja que així és desmarcar-la entre altres religions i també per impedir les discrepàncies que poguessin sorgir en un futur dins l'església i amb el perill de la divisió dins la mateixa comunitat. I a partir d'aquí en van sorgir els primers credos, que són uns resums dels dogmes més importants de la religió cristiana.

POST SCRIPTUM

Amb l'entrada del cristianisme en el món grecoromà, succeeix un retrobament compulsiu entre dues civilitzacions. I és important conèixer tot això i la seva relació amb la filosofia, ja que l'home que no coneix la seva història no és un ser humà.

L'EDAT MITJANA

Jesucrist neix l'any 0, més tard Pau fa els seus viatges de missioner.

Cap als anys 300 d.c. l'església cristiana estava més o menys prohibida, i ja cap als anys 313 d.c. el cristianisme va ser acceptat per l'imperi romà sota el control de l'emperador Constantí.

I ja cap a l'any 380 d.c. el cristianisme va ser la religió de l'Estat dins l'imperi Romà.

I a partir d'aquí comença l'edat mitjana, però abans hem d'explicar un dels fets que van donar lloc a aquest moviment iniciat pels canvis culturals més importants de la història.

El 300 d.c., Roma estava amenaçada tant per les tribus que arribaven del nord, igualment com la seva pròpia dissolució interna.

El 330 d.c. la capital de l'Imperi Romà es va traslladar a Constantinoble juntament amb el seu emperador Constantí.

Més tard, cap allà el 395 d.c., Roma es va dividir en dos, en l'Imperi occidental i l'oriental amb Roma al centre

i la seva capital, la nova ciutat de Constantinoble.

Però l'any 410 d.c., va ser un any de desgràcia pels romans d'occident ja que els bàrbars es van apoderar de Roma.

I el 476 d.c. l'Imperi Romà d'occident va desaparèixer i només va quedar el d'orient que va perdurar fins el 1453, any en que els turcs van conquerir Constantinoble.

I uns quants anys més endavant, concretament l'any 529, va ser quan l'academia de Plató va ser tancada per l'església, i el mateix any es va fundar l'església de Benedictins com a primera gran orde religiosa.

Per dir-ho d'una altra manera l'església esborra la filosofia grega, convertint els convents en monopolis d'ensenyament, la reflexió i la contemplació.

L'Edat Mitjana s'entén com un període de temps entre dues èpoques, que va durar aproximadament uns 1000 anys enterrant a Europa entre l'Antiguitat i el Renaixement. Durant aquest període es va formar un sistema escolar sorgit a principis de l'època de les primeres escoles en els convent de les catedrals i ja cap a l'any 1200 es van fundar les primeres universitats.

Els romans van sofrir una decadència cultural i molt molesta a partir dels primers segles de l'any 400 d.c. Aleshores era una època que tenien molta cultura però que va començar a desintegrar-se durant els primers segles com el seu sistema monetari en l'economia i el comerç es va convertir en una economia d'intercanvi. Això va donar lloc al feudalisme que era una espècie de contracte entre el senyor i els seus vassalls on aquests senyors feudals eren propietaris de la terra, la qual els camperols treballaven per guanyar-se el salari.

Roma era una ciutat que tenia 1 milió d'habitants però cap a l'any 600 la població va disminuir escandalosament fins als 40.000 habitants. Cap al segle quart la política va deixar d'existir a Roma i l'església catòlica romana va emprendre el poder convertint el Bisbe de Roma en Papa, el qual es va anar considerant mica en mica el bicari de Jesús a la Terra.

SANT AGUSTÍ

Va néixer en una petita ciutat al nord d'Àfrica anomenada Tagaste. Va viure del 354 al 430. Abans de convertir-se al cristianisme va passar per moltes religions i corrents filosòfics.

Els cristianisme de Sant Agustí era notablement influenciat per les idees de Plató. Gràcies a ell i a altres pares de l'església, la filosofia grega va ser portada a una nova època, de manera que es deï que Sant Agustí va cristianitzar a Plató.

Sant Agustí agafa part del pensament de Plató i diu que Déu va crear el món del no res, però que abans ja tenia les seves idees eternes del qual parlava Plató.

Pel que fa a la problemàtica de l'home sobre el mal, Sant Agustí diu que la bona voluntat és obra de Déu, i que la mala voluntat és desviar-se de Déu.

Però en alguns punts Sant Agustí és contrari al neoplatonisme, ja que Plotí deïa que tot és U i Sant Agustí pensa que hi ha un abisme il·limitat entre Déu i l'home, ja que pensa que l'home té un cos de matèria i una ànima que pot arribar a reconèixe's davant de Déu, però que no pot ser mai divina.

Per altra banda Sant Agustí també veu una visió linial a la història i s'agafa en el sentit de la història que trobem en l'Antic Testament.

SANT TOMÀS D'AQUINO

Va ser el filòsof més gran i més important de l'alta Edat Mitjana i va viure entre el 1225 i el 1274.

Va crear la síntesi entre la fe i el saber i interpreta i explica les teories aristotèliques de manera que no contradiuen la doctrina cristiana.

Sant Tomas d'Aquino deia que hi ha una sèrie de veritats a les quals s'hi pot arribar a través de la raó natural, i a aquestes veritats ell les anomena veritats teològiques naturals. Reconeix que el camí de la fe i de la revelació és el més segur, ja que és més fàcil desorientar-se si un es fia exclusivament de la raó, però per altra banda insisteix que no hi ha d'haver contradicció entre les verdaderes a les quals aquests dos camins ens porten.

EL RENAIXEMENT

Pel terme Renaixement entenem una extensa revifalla cultural des de finals del segle XIV. Va començar al nord d'Itàlia i ja es va estendre ràpidament cap a la resta d'Europa durant els segles XV i XVI.

Amb aquesta etapa va tornar a néixer l'art i la cultura de l'antiguitat i l'home es va tornar a col·locar al centre de les coses.

Es fan grans invents, com la brúixola, la pólvora o l'impremta.

Pel que fa a l'economia passa a ser monetària i sorgeix una burgesia que va anar desenvolupant una certa llibertat en relació al condicionament de la naturalesa.

Els humanistes renaixentistes van tenir una nova fe en el ser humà i aquest va tenir possibilitats il·limitades i això es reflectia en la floració impressionant en tots els camps, com en l'art, la literatura, l'arquitectura, la música, la ciència o la filosofia.

Per altra banda la naturalesa va ser considerada com una cosa positiva, ja que molts pensaven que Déu era n'era el creador i que aquest Déu és infinit i està present en tots els llocs en tot moment, i a aquesta interpretació rep el nom de panteïsm. Filòsofs com Giordano Bruno, van ser durament castigats i perseguits per defensar aquestes idees.

Pel que fa a la ciència, hi apareix un nou mètode científic, anomenat empíric i que estava basat en l'observació, l'experiència i l'experiment. Aquest mètode va obrir el camí de la revolució tecnològica i va suposar la posterior creació de nous invents.

Pel que fa a la visió geocèntrica de la Terra, va ser substituïda per la de Nicolau Copèrnic, que va ser el que va descriure el moviment heliocèntric del món.

Més tard cap allà el segle XVII un astrònom alemany, Kepler va demostrar les lleis del moviment dels planetes i a la mateixa època, l'italià Galileo Galilei va formular la llei d'inèrcia.

Però encara n'hi va haver més, ja que un físic anglès anomenat Isaac Newton, gràcies a la llei d'inèrcia de Galilei basat en la dinàmica va fer una descripció del sistema solar i dels moviments dels planetes.

Però a mida que anava avançant el renaixement la ciència i la filosofia es van anar independitzant de la teologia, i va anar sorgint una nova devoció cristiana. I la relació home-Déu va resorgir i inclús es va fer més important que la relació home-església.

A partir del renaixement la Bíblia es va traduir a l'hebreu i el llatí a llengües vulgars, el qual va ser transcendent en el moviment de la reforma.

L'ÈPOCA BARROCA

El segle XVII es va caracteritzar per la tensió entre contrastos irreconciliables. Tant en l'art com en la vida real ens trobem davant d'una vitalitat impressionant, al mateix temps que van sorgir moviments monàstics que donaven l'esquena al món. Per això, per tot aquest seguit d'irregularitats el segle XVII es conegut amb el nom d'època barroca.

Pel que fa al nivell social de l'època es caracteritza per les diferències entre classes, ja que hi havia gent molt rica i d'altra de molt pobre. I en política passava el mateix ja que tothom estava aterroritzat degut a les guerres entre catòlics i protestants.

El símbol més important d'aquesta època va ser el teatre. I d'aquí en va sorgir la frase de la vida és un teatre. En les escenes es representaven il·lusions per rebelar que després de l'actuació tot havia estat només una il·lusió i d'aquesta manera el teatre es va convertir en la imatge de la vida humana.

També el camp de la filosofia es va caracteritzar per els forts contrastos que hi havia entre les diferents maneres de pensar que eren totalment oposades.

Alguns pensaven que l'existència era fruit d'una naturalesa espiritual i aquest fet l'anomenem idealisme.

I el punt de vista contrari és el materialisme el qual redueix tots els fenòmens de la naturalesa a magnituds concretes. El defensor més gran del materialisme va ser Thomas Hobbes.

El materialisme i l'idealisme mai havien estat tant presents com en l'època barroca. El materialisme es va nodrir molt dels avanços dintre les ciències naturals, i es demostra amb la llei de la gravitació universal de Newton, que col·loca les últimes peces del que n'anomenem visió mecànica del món.

Aquesta visió sosté tot el que ens envolta es fruit de processos mecànics, incloïent-hi els pensaments i els somnis. Però és necessari dir que ni Hobbes ni Newton observessin alguna contradicció entre aquesta visió i la fe en Déu.

Altres filòsofs del segle XVII que es van preocupar per la relació entre ànima i el cos van ser Descartes i Spinoza, els quals es van convertir en els filòsofs més importants del segle.

DESCARTES

René Descartes va néixer el 1596 i va ser el primer gran sistematitzador de la filosofia, per això es diu que el fons de la filosofia es troba en els segles moderns.

A Descartes li va interessar aclarir la qüestió entre la certesa dels coneixements. També el va preocupar força la relació entre l'ànima i el cos, i aquestes dues qüestions filosòfiques van passar a ser el debat dels pròxims 150 anys.

En el seu llibre el discurs del mètode, René es planteja la qüestió del mètode que ha d'emprar el filòsof quan es disposa a resoldre un problema filosòfic. Ell pensava que la filosofia podia passar de lo simple a lo complex de tal manera que seria possible construir nous coneixements.

Ell sempre va usar la raó ja que deia que era l'única eina de la qual ens podem refiar.

Descartes es desfà de les seves idees velles per tal de començar de 0 i trobar l'absoluta veritat, però en fer això cau en el més profunds escepticisme ja que no s'agafa enlloc, fins que un dia rebela el cogito ergo sum, que vol dir jo penso, per tant existeixo.

Descartes també fa referència entre la distinció entre l'ànima i la matèria. Diu que només els humans tenim ànima ja que els animals viuen en un procés mecanitzat.

I pel que fa a l'ànima de l'home Descartes diu que està lligada al cos mitjançant la glàndula pineal, i explica que aquest és el motiu pel qual l'ànima es deixa confondre constantment per sentiments relacionats com les necessitats del cos. Descartes opina que la meta es arribar a aconseguir que la raó es faci càrrec del control. Així, d'aquesta manera el pensament té la capacitat de dominar el cos i d'actuar raonablement.

SPINOZA

Va ser un filòsof holandès que va viure de 1632 fins el 1677.

La filosofia de descartes va exercitar gran influència en el seu pensament.

Spinoza va veure les coses des d'un altre punt de vista, ho va veure sota l'angle de l'eternitat. Veia a Déu en tot el que existeix i tot el que existeix en Déu; per ell Déu era el món.

El seu llibre més important és l'ètica demostrada segons l'ordre geomètric. Spinoza segueix la tradició racionalista i volia demostrar com la vida de l'home està condicionada per les lleis de la naturalesa, i per això hem d'alliberar-nos dels nostres sentiments i afectes per així trobar la pau i poder ser feliços.

Spinoza no estava d'acord amb Descartes pel que fa al fet de que existien dues substàncies, ell deia que només n'existia una que era Déu. Explica que els éssers humans coneixem les qualitats o formes d'aparició de Déu, i aquestes qualitats són anomenades atributs de Déu, i aquests atributs són precisament el pensament i l'extensió que anomena Descartes. Per tant la resta de la naturalesa es pensament o extensió.

Pel que fa a la llibertat, Spinoza pensava que només vivíem com éssers lliures només quan desenvollopéssim lliurement les nostres possibilitats inherents. Explica que lo que l'home mai pot aconseguir es una voluntat lliure ja que no són causa de nosaltres mateixos. La causa interna de tot és Déu.

Spinoza pensava que són les passions dels éssers humans el que fa que no puguem arribar a la verdadera felicitat, però a pesar d'això, si diem que tot el que passa, passa per necessitat, podem aconseguir un reconeixement intuïtiu de la naturalesa com a tal i podem captar tot el que existeix amb una sola mirada panoràmica. Fins aleshores no arribarem a la serenitat de l'espirit i la felicitat.

HUME

Ha estat el més gran filòsof entre els empiristes gràcies a la seva teoria que l'home té 2 tipus de percepcions diferents, les impressions i les idees.

Amb el nom d'*impressions* es vol referir a la immediata percepció de la realitat externa i amb *idees* vol dir el record de la impressió d'aquell tipus.

Hume explica que hi ha idees i impressions simples i compostes i que les impressions compostes venen de les simples, però una idea simple prové d'una impressió, ja sigui simple o composta, però una idea composta sempre prové d'una idea simple.

Hume refusa qualsevol intent de provar la immortalitat de l'ànima i l'existència de Déu i dels miracles.

Pel que fa a l'ètica i la moral Hume es va revelar contra el pensament racionalista, ja que segons Hume, no és la raó el que decideix el que diem i el que fem, sinó que el que fa que una persona faci tal cosa són els seus sentiments.

LA IL·LUSTRACIÓ

La il·lustració és centra en 7 punts principals:

-La revel·lió contra les autoritats

Alguns filòsofs francesos es van inspirar amb el liberalisme d'Anglaterra i es van animar a fer la revolució francesa de 1789.

-El racionalisme

Els filòsofs francesos tenien fè en la raó humana i van considerar el seu fet com una base per la moral, la religió i l'ètica fundada a la raó de les persones.

-Idea d'il·lustrar

Per que hi hagués una societat culte i per radicar la ignorància i les supersticions es van publicar la primera enciclopèdia de 28 volums durant el 1751 i 1772.

-Optimisme cultural

Els filòsofs de la il·lustració van pensar que com més ràpid fós difosa la raó i els coneixements més grans serien els progressos.

-Retorn a la naturalesa

Altres filòsofs van creure que la civilització seria dolenta i van proposar el retorn a la naturalesa i a la raó. Rousseau va dir que l'home era bó per naturalesa i que era la societat el que el transformava.

-Concepte humanitzat del cristianisme

Els filòsofs van creure que havien de col·locar la religió pr algun lloc, i ho van fer però eliminant tots els dogmes que se li havien anat carregant al llarg del temps i van dir que Déu es manifesta a través de la naturalesa i les seves lleis.

-Drets humans

Els filòsofs de la l·lustració eren molt pràctics i el pensament sobre la posició de l'home a la societat van crear els drets naturals dels ciutadans, que defensaven el dret de lliure pensament i d'expressió. També van lluitar contra l'esclavitud.

KANT

Degut al seu ambient familiar des de petit, Kant orienta la seva filosofia en salvar la base de la fe cristiana.

Kant veu el temps i l'espai com qualitats innates de l'home que conformen les 2 formes de sensibilitat de l'home, de tal manera que és la pròpia consciència la que contribueix a formar el nostre propi concepte del món.

Kant diu que no podem saber com són les coses en sí, sinó que només les podem conèixer com ho són per a mi i això a través de 2 elements:

–Condicions exteriors: les percebem a través dels sentits marcades per determinades disposicions de la nostra raó.

–Condicions interiors: aquestes conformen la sensibilitat de l'home. El temps i l'espai, així com la llei causal que segueixen els processos que percebem.

Kant diu que no podem afirmar una cosa a través de la raó ja que no té cap experiència dels sentits en els quals no ens hi podem basar.

Pel que fa a l'ètica Kant opinava que la capacitat de distingir entre el bé i el mal es innata, i que és una llei moral universal a la que tots hi tenim accés i que ens assenyala com actuar en cada situació.

ROMANTICISME

Apareix a Alemanya com una reacció contra el culte a la raó de la il·lustració. Els nous lemes van ser els sentiments, la imaginació, la vivència i la ignorància. Tothom tenia llibertat per donar la seva pròpia interpretació de l'existència. També es van interessar pels aspectes foscos de l'existència, l'enigmàtic i lo misteriós.

Tots eren panteïstes i el més dominant d'ells va ser Schelling (1775–1854) i va expressar que la consciència humana eren 2 expressions de l'únic Déu. Per tant si Déu era part del jo, la millor manera de conèixer a Déu era coneixent-me bé a mi mateix.

Aquesta preocupació per la naturalesa i l'ànima universal van construir el romanticisme universal, que va ser el primer a florir a la ciutat de Jena

l'any 1800.

Aleshores va sorgir el Romanticisme Nacional de Heiderberg que es va ocupar de la història i la cultura dels pobles. Aquí és on destaca Herder (1744–1803) que va caracteritzar la història pel context, el creixement i la orientació, la va estudiar sota una visió dinàmica. Això va ser de gran transcendència, doncs va contribuir a reforçar els sentiments de la identitat de les nacions.

HEGEL

Va ser el més gran dels romanticistes, nascut a Stuttgart en 1770 i va arribar a ser catedràtic a Heidelberg i Berlín.

Hegel va considerar que l'únic punt on podia agafar-se el filòsof era el del transcurs de la història.

I pel que fa a la reflexió filosòfica hegel va dir que la raó era dinàmica, que el coneixement de l'home està continuament ampliant-se i que és a través de la història que la raó avança per conscienciar-se de sí mateixa.

Hegel assenyala algunes de les regles que regeixen la cadena de les reflexions i que consisteix en que quan una idea és presentada, aquí tenim la tesi, doncs aquesta tesi sempre està en contradicció amb l'antítesi, doncs aquesta tensió entre elles crea una síntesi que recull el millor de les idees exposades. I això es repeteix constantment permetent l'avenç en la història.

Segons hegel no és l'individualisme el que es troba en sí mateix, sinó que és la raó que gradualment fa

consciència d'ella mateixa. Primer en l'individu, al que Hegel l'anomena raó subjectiva, després en la família i l'estat o raó objectiva. I la forma més elevada de l'autoconeixement o raó absoluta, que es dona amb l'art, la religió i acaba a la filosofia. Fins arribar a la filosofia de la raó no es troba a sí mateixa perquè és a la filosofia que la raó reflexiona sobre la seva pròpia activitat. Tot això és anomenat l'idealisme de Hegel.

MARX

L'època dels grans sistemes filosòfics acaba amb Hegel i sorgeix la filosofia d'acció.

Karl Marx va intentar canviar el món amb una finalitat pràctica i política.

Va anomenar a les condicions materials econòmiques i socials, com la base de la societat, igualment com els pensaments. Marx reconeix que hi ha una relació recíproca entre la base i la superestructura.

Segons Marx a la base de la societat hi ha 3 nivells:

- Les condicions de producció
- Les forces de producció
- Les relacions de producció

La manera de produir determinada per aquests tres nivells, crea les condicions polítiques i ideològiques de la societat.

Diu que la classe que ha de domini el mode de producció dominarà la societat. Quan sigui controlat el treball i la seva producció, la classe treballadora serà alienada. Marx va pensar que això només podia canviar amb una revolució, una altra batalla entre classes que permetria evolucionar a un sistema millor. L'any 1848 juntament amb Engels proclama el manifest comunista que ell considera que és la resposta a l'opressió i la misèria.

Marx planteja un sistema en el que cadascú rendeix segons la seva capacitat i rebrà segons la seva necessitat, on el treball pertany al poble i l'alineació desapareix.

Després de Marx el moviment es divideix en 2 tendències:

- La social democràtica: partidària d'una aproximació pacífica al socialisme o una revolució lenta.
- El leninisme: Va conservar la fe de Marx en la qual només la revolució podia combatre la vella societat de classes. Aquest va ser el punt de partida de Lenin i es va manifestar a Rússia el 1917 amb la revolució boltxevica.

DARWIN

Neix a Sherewsbury el 1809. Es desenvolupa dins un corrent naturalista on no s'admet cap altra realitat que no sigui la naturalesa i el perceptible.

El 1831 va marxar d'Anglaterra per fer un viatge per Sudamèrica d'on no en va tornar fins al cap de 5 anys.

Aquest viatge li va servir per fer grans avenços científics, com estudiar els elements, i això el va portar a la publicació l'any 1859 del llibre L'origen de les espècies, en el qual diu que les espècies del planeta han anat evolucionat i que hi ha una selecció natural que consisteix en que només viuen els més forts i més ben adaptats al medi.

Pel que fa a la naturalesa dels petits canvis o variacions, Darwin creia que eren causals i que eren deguts a l'encreuament.

Tot això va revolucionar la ciència encara que alguns filòsofs diuen que tots aquests canvis són propagats per Déu, però totes aquestes teories de la creació i de l'evolució faran tambalejar les religions del moment, ja que Déu en queda exclòs de qualsevol tipus de creador com s'havia cregut fins aleshores.

Però més tard van sorgir les variacions explicades pel neodarwinisme, a partir de les mutacions genètiques hereditàries a través de l'ADN. Aquest va sorgir fa 4000 anys quan encara no existia l'oxigen a l'atmosfera i el planeta rebia forta radiació solar i d'aquesta manera s'ha demostrat, gràcies a Darwin, que el llarg procés de l'evolució pren consciència de si mateix en nosaltres mateixos.

FREUD

Neix el 1856, era metge especialitzat en neurologia i va elaborar el mètode de la psicoanàlisi, descobrint el món dels instints de l'home i convertint-se en un exponent del corrent naturalista.

Freud va demostrar que sovint són els impulsos irracionals o instints profunds els que decideixen el que pensem, somiem i ho fem sense donar-nos-en compte. Explica que a mida que l'individu creix va reprimir instints que aprenem a regular per adaptar-nos al nostre entorn. Així també es fixen en la nostra ment les expectatives morals d'aquell entorn que ens avisen quan tenim desitjos impropis i de fer sorgir en nosaltres el sentiment de culpabilitat. I d'aquí ve l'etern conflicte entre els desitjos i la culpabilitat.

Aquests desagradables conflictes fan que reprimim els nostres instints i els allunyem de la consciència per intentar oblidar-los, (quan aquests conflictes són molt grans és quan sorgeixen les malalties nervioses), els empenem al subconscient de manera que la nostra ment queda constituïda en tres nivells:

–La consciència: és la part més petita.

–La preconscious: és la que guarda experiències que tenim que esforçar-nos per recordar.

–La subconsciència: guarda totes les coses que ens són desagradables i hem reprimint.

En aquest últim nivell hi ha instints que continuament busquen emergir a la consciència i creen una pressió que moltes persones no poden resistir. És aquesta pressió la que genera reaccions subconscients que dirigeixen els nostres actes i pensaments. Dins d'aquestes reaccions errònies, el fet de projectar als altres qualitats que intentem reprimir en nosaltres i el donar-nos raons falses del que fem.

LA NOSTRA ÈPOCA

La filosofia al segle XX ha agafat molts camins diversos.

Un filòsof que apareix en aquesta època és Friederich Nietzsche (1844–1900) i que la seva filosofia exalta la vida. Però el més conegut entre els existencialistes ha estat Jean Paul Sartre (1905–1981). Sartre pertany al existencialisme ateu, i agafa com a punt de partida el propi ésser humà.

Deia que l'home és el que ha de crear la seva pròpia naturalesa o essència perquè aquesta no és innata. I un a d'escollir com vol viure.

Sartre diu que l'home, a l'estar conscient de la seva pròpia existència, és lliure i per això és responsable de tot el que fa. Ell defineix la angustia existencial i descriu a l'ésser urbà del segle XX. I el descriu com a una persona que té una lliure elecció del que vol fer.

Un altre filòsof de l'època va ser Simone de Beauvoir, que va emprar l'existencialisme en el tema sexual. Ella entenia que no entenia que no existeix cap naturalesa femenina o masculina, i que un s'ha d'alliberar d'aquests prejudicis. Va dir que la dona ha de reprendre la responsabilitat de la seva vida i deslligar la seva identitat de l'home. Tot això ho publicà el 1949 en el seu llibre *El sexe*.

L'existencialisme ha exercit gran influència en la literatura i en el teatre del nostre segle. En el món del teatre s'intenta mostrar la falta de sentit de la vida perquè la gent reaccioni i busqui una existència més autèntica.

El segle XX també ha vist la renovació d'altres corrents filosòfiques com el neotomisme que té el seu origen amb Tomàs d'Aquino, la filosofia analítica d'Aristòtil i Hume. El neomarxisme i el neodarwinisme. I es digne de mencionar el materialisme, que encara busca respostes a qüestions últimes plantejades des de l'antiguitat.

LA GRAN EXPLOSIÓ

L'univers és immens i està ple de galàxies que constantment es mouen a

gran velocitat. El que significa que la distància entre les galàxies es cada vegada més gran.

La majoria dels astrònoms estan d'acord en que l'expansió de l'univers es degut a la gran explosió. Es creu que va succeir fa uns 15 mil milions d'anys, quan tota la matèria estava tant compacta que la gravetat la va sobreescalfar i va provocar l'explosió.

La gran explosió va fer que tota la matèria de l'univers fos llançada en totes direccions i a mida que la matèria es va anar refredant va anar formant estrelles, galàxies, llunes i planetes. I en el cas conegut com el de la Terra, també tots els éssers humans.

Un dia quan les forces de la gran explosió comencin a minvar, la gravetat farà que tots els astres es tornin a reunir. Aleshores tindrem una explosió inversa o implosió i totes les galàxies tornaran a ser un nucli compacte. Com les lleis de la naturalesa són eternes, hi haurà d'haver-hi una nova explosió que tornarà a expandir l'univers. D'aquesta manera es formarien noves estrelles i galàxies.

Alguns pensen que l'expansió de l'univers només passa una vegada. Altres pensen que és un procés cíclic, i aquí ve la pregunta de com va començar tot es fa encara més difícil, però en qualsevol dels casos el misteri de la matèria universal encara no ha estat resolt.